

Однос према дијаспори и Србима у региону заснован је на члану 13. Устава Републике Србије, према коме Република Србија штити права и интересе својих држављана у иностранству и развија и унапређује односе Срба који живе у иностранству са матичном државом.

Република Србија односима са дијаспором и Србима у региону придаје изузетан значај о чему сведоче *Декларација Владе Републике Србије о проглашењу односа између отаџбине и расејања односом од највећег државног и националног интереса*

(
Службени гласник РС", бр

86/06

)

,
Закон о дијаспори и Србима у региону

(
"Службени гласник РС", бр. 88/09

)

и
Стратегија очувања и јачања односа матичне државе и дијаспоре и матичне државе и Срба у региону

(
"Службени гласник РС", бр. 4
/11).

Под појмом "дијаспора", у складу са Законом о дијаспори и Србима у региону, подразумевају се **држављани Републике Србије који живе у иностранству и припадници српског народа, исељеници са територије Републике Србије и из региона и њихови потомци.**

Појам "Срби у региону", у складу са наведеним законом, подразумева припаднике

српског народа који живе у Републици Словенији, Републици Хрватској, Босни и Херцеговини, Црној Гори, Републици Македонији, Румунији, Републици Албанији и Републици Мађарској.

С једне стране, Законом дефинисан појам дијаспоре указује на поштовање принципа мултиетничности у раду са дијаспором, јер су припадници дијаспоре сви држављани Републике Србије

који живе у иностранству. С друге стране, Закон уводи појам „Срби у региону“ као израз тежње матичне државе да унапређује положај и права српског народа који живи ван граница Републике Србије. Имајући у виду наведено, званични подаци о укупном броју српске дијаспоре и Срба у региону не постоје, док раније процене говоре о броју од више од пет милиона људи.

Интерес Републике Србије као матичне државе је да држављани Републике Србије и

припадници српске заједнице у иностранству уживају сва индивидуална и колективна права која су гарантована међународним конвенцијама и билатералним међународним уговорима. У процесу јачања билатералног дијалога са државама региона важан део чини и унапређење права припадника српског народа у државама региона, а која се тичу употребе српског језика и писма, неговања културе, националне историје, културе сећања, очувања и заштите српског културно-историјског наслеђа, информисања на српском језику, адекватног политичког представљања и организовања у земљама региона.

Република Србија настоји да помогне да се дијаспора и Срби у региону успешно интегришу у земље у којима живе, имајући у виду да једино добро интегрисана заједница може да допринесе унапређењу билатералних односа.

С друге стране, процес интеграције са собом носи опасност од асимилације. У том смислу Министарство спољних послова чини све напоре да изађе у сусрет потребама својих држављана и исељеника српског порекла у страним државама и помогне у очувању националног и културног идентитета. Процена је да у свету данас постоји више од 1300 организација и удружења, укључујући и различите организационе облике при СПЦ, чија је делатност у највећој мери умерена управо на очување националног и културног идентитета српског народа у иностранству.

Област Сарадње са дијаспором и Србима у региону обавља се путем две опште програмске активности: Очување и јачање националног и културног идентитета и Заштита права и интереса дијаспоре и Срба у региону. Орган у саставу Министарства Управа за сарадњу с дијаспором и Србима у региону обавља послове државне управе и стручне послове наведене у Закону о министарствима:

- праћење положаја држављана Републике Србије који живе изван Републике Србије
- подршка процесу побољшања услова за остваривање бирачког права држављана Републике Србије који живе у иностранству
- помоћ у очувању и развоју духовне, националне и културне самобитности српског народа изван Републике Србије; побољшање веза исељеника, држављана Републике Србије који живе у иностранству и њихових организација с Републиком Србијом
- информисање исељеника, држављана Републике Србије у иностранству, о политици Републике Србије
- помоћ у процесу укључивања исељеника, лица српског порекла, лица пореклом из Србије и држављана Републике Србије који живе у иностранству у политички, економски и културни живот Републике Србије и њихов повратак у Републику Србију, као и друге послове одређене законом

Мрежа дипломатско конзуларних представништава је од непроцењивог значаја за припаднике дијаспоре и Срба у региону. У том смислу Министарство спољних послова

јачајући своју мрежу посебну пажњу посвећује потребама дијаспоре и Срба у региону, свесни чињенице да управо дипломатско – конзуларна мрежа и њени запослени представљају место првог контакта са матичном државом у иностранству.

У области сарадње са дијаспором и Србима у региону дипломатско конзуларна представништва преваходно обављају следеће активности:

- ефикасно пружају конзуларне услуге за које су овлашћена
- посећују српску дијаспору у удаљенијим крајевима (одржавање конзуларних дана), обављају разговоре и пружају потребне информације нашим грађанима
- сарађују са свим српским удружењима, организацијама, клубовима и другим асоцијацијама у циљу бољег унутрашњег повезивања и уједињавања српске дијаспоре
- ангажују се на повећању и побољшању образовања на српском језику на свим нивоима школовања у земљи пријема и у том циљу сарађују са надлежним институцијама земље домаћина
- помажу у организовању и успостављању допунске наставе на српском језику (МПНТР)
- помажу очување привржености дијаспоре матици и у другој, трећој и свакој наредној генерацији неговањем српског језика и културе
- ангажују се на организацији и реализацији културних, спортских и других манифестација у српској дијаспори
- старају се о културно - историјским споменицима и српским војним меморијалима и ратним гробљима из Првог и Другог светског рата, и из свих других периода страдања Срба
- сарађују са СПЦ и њеним епархијама у иностранству
- усмеравају стручне и финансијске потенцијале дијаспоре и Срба у региону на бази партнерства дијаспоре и Срба у региону и матичне државе у циљу научног и економског развоја Републике Србије.